

מתנ: חתן פטור מק"ש לילה הראשונה ועד מוצאי שבת אם לא עשה מעשה.

ומעשה בר"ג שנשא אשה וקרא לילה הראשונה.

. אמרו לו תלמידיו: לא למדתנו רבינו שחתן

פטור מק"ש?

. אמר להם: איני שומע לכם לבטל הימני

מלכות שמים אפילו שעה אחת:

רחץ לילה הראשון שמתה אשתו.

❖ אמרו לו תלמידיו: לא למדתנו רבינו שאבל

אסור לרחוץ?!

❖ אמר להם: איני כשאר בני אדם. אסטניס אני!

וכשמת טבי עבדו קבל עליו תנחומין.

✓ אמרו לו תלמידיו: לא למדתנו רבינו שאין

מקבלין תנחומין על העבדים.

✓ אמר להם: אין טבי עבדי כשאר כל העבדים.

כשר היה!

חתן אם רוצה לקרות קרית שמע לילה הראשון קורא.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא כל הרוצה ליטול

את השם יטול:

גמ': מ"ט דרבנן <שמעון בן> גמליאל?
קסבר אנינות לילה דרבנן. דכתיב: "ואחריתה כיום מר"¹
ובמקום אסטניס לא גזרו ביה רבנן:

וכשמת טבי עבדו וכו':

תנו רבנן: עבדים ושפחות אין עומדין עליהם בשורה ואין
אומרים עליהם ברכת אבלים ותנחומי אבלים.

מעשה ומתה שפחתו של **רבי אליעזר** נכנסו תלמידיו
לנחמו כיון שראה אותם עלה לעלייה ועלו אחריו נכנס
לאנפילון נכנסו אחריו נכנס לטרקלין נכנסו אחריו.
אמר להם: "כמדומה אני שאתם נכונים בפושרים
עכשיו אי אתם נכונים אפילו בחמי חמין! לא כך שניתי
לכם? עבדים ושפחות אין עומדין עליהם בשורה ואין
אומרים עליהם ברכת אבלים ולא תנחומי אבלים"
אלא מה אומרים עליהם? כשם שאומרים לו לאדם על
שורו ועל חמורו שמתו: "המקום ימלא לך חסרונוך."
כך אומרים לו על עבדו ועל שפחתו: "המקום ימלא לך
חסרונוך"

תניא אידך:

עבדים ושפחות אין מספידין אותן.

ר' יוסי אומר אם עבד כשר הוא אומרים עליו: הוי איש טוב ונאמן ונהנה מיגיעו.
אמרו לו: אם כן מה הנחת לכשרים:

Halajá Lema'asé

ק"ש פ"ד ה"ז: כל מי שהוא פטור מלקרות קרית שמע--אם רצה להחמיר על עצמו ולקרות, קורא: והוא, שתהא דעתו מיושבת עליו; אבל אם היה זה הפטור מלקרות מבוהל ותמיה--אינו רשאי לקרות, עד שתתיישב דעתו.

אבל פ"א ה"א: מצות עשה להתאבל על הקרובים, שנאמר "ואכלתי חטאת היום, הייטב בעיני ה'" ([ויקרא י"ט](#)). ואין אבילות מן התורה אלא ביום ראשון בלבד, שהוא יום המיתה ויום הקבורה. אבל שאר השבעה אינן דין תורה, אף על פי שנאמר בתורה "ויעש לאביו אבל, שבעת ימים" ([בראשית ג"ז](#)): ניתנה תורה, ונתחדשה הלכה; ומשה רבנו תיקן להם לישראל שבעת ימי אבילות, ושבעת ימי המשתה.

אבל פ"ב ה"ב: העבדים והשפחות--אין מספידין אותן, ואין עומדין עליהם בשורה; ואין אומרינן עליהם ברכת אבילים, ולא תנחומי אבילים, אלא אומרינן לו כשם שאומרינן לו על שורו וזמורו שמת, המקום ימלא חסרונך.